

Domov>Vaše pravice>Žrtve kaznivih dejanj>Odškodnina>Če bo moj zahtevek obravnavan v tej državi Če bo moj zahtevek obravnavan v tej državi

Poljska

Za katere vrste kaznivih dejanj lahko prejmem odškodnino?

Odškodnino lahko prejmete, če ste žrtev kaznivega dejanja, katerega posledice so **huda telesna poškodba, okvara delovanja telesnega organa ali okvara zdravja, od katerih vsaka traja več kot sedem dni**. Pri tem ni pomembno, ali je bilo kaznivo dejanje naklepno ali ne oziroma nasilno ali ne. Pomembno je le, ali je imelo zgoraj navedene posledice.

Ali lahko prejmem odškodnino, če sem sorodnik ali vzdrževani družinski član žrtve, ki je zaradi kaznivega dejanja umrla? Kateri sorodniki ali vzdrževani družinski člani lahko prejmejo odškodnino?

Če je žrtev kaznivega dejanja umrla, lahko zahtevate odškodnino, če je bila žrtev vaš:

zakonec ali zunajzakonski partner,

starš, stari starš ali prastarš,

otrok (vključno s posvojencem), vnuk ali pravnuk.

Pri tem ni pomembno, ali ste bili vzdrževani družinski član žrtve.

Ali lahko prejmem odškodnino, če sem sorodnik ali vzdrževani družinski član žrtve, ki je preživela? Kateri sorodniki ali vzdrževani družinski člani lahko prejmejo odškodnino v tem primeru?

V takem primeru je do odškodnine upravičena le žrtev kaznivega dejanja.

Ali lahko prejmem odškodnino, če nisem državljan države EU?

Priznanje odškodnine ni odvisno od vašega državljanstva, ampak od vašega stalnega prebivališča. Odškodnino lahko prejmete, če imate stalno prebivališče na Poljskem ali v drugi državi članici EU.

Ali lahko uveljavljam odškodnino od te države, če tukaj živim ali sem državljan te države (to je moja država prebivališča ali državljanstva), tudi če je bilo kaznivo dejanje storjeno v drugi državi EU? Ali lahko to storim namesto uveljavljanja odškodnine v državi, v kateri je bilo kaznivo dejanje storjeno? Če da, pod katerimi pogoji?

Odškodnino lahko pred poljskim organom za odločanje uveljavljate le, če je bilo kaznivo dejanje storjeno na Poljskem. Če je bilo kaznivo dejanje storjeno v drugi državi članici EU, lahko odškodnino zahtevate le v njej. Po pomoč se lahko obrnete na območnega državnega tožilca (*Prokurator Okręgowy*), ki je pristojen glede na kraj vašega stalnega prebivališča.

Ali moram kaznivo dejanje najprej prijaviti policiji, da bi lahko uveljavljal odškodnino?

Kaznivo dejanje je treba prijaviti policiji ali tožilstvu, saj je treba zahtevi za odškodnino priložiti kopijo prijave. Tega vam ni treba storiti osebno. Državni tožilec, ki vodi pripravljalni postopek, vam bo pomagal pri pridobivanju odškodnine. Če prijavite kaznivo dejanje, bo vaš zahtevek v primeru, da storilec ne bo odkrit, bolj verodostojen.

Ali moram pred vložitvijo zahteve za odškodnino počakati na izid policijske preiskave oziroma kazenskega postopka?

Zahtevek za odškodnino lahko vložite pred zaključkom postopka, ki ga vodi tožilstvo (policija) ali sodišče. Odločitev o dodelitvi odškodnine se lahko sprejme še pred koncem kazenskega postopka.

Ali moram odškodnino najprej zahtevati od storilca kaznivega dejanja, če je bil ta identificiran?

Od storilca je smiselno zahtevati odškodnino le, če obstaja realna možnost, da jo boste tudi dobili. Če storilec ne zmore plačati odškodnine, jo lahko uveljavljate tudi, če prej niste vložili tožbe zoper storilca. V takem primeru morate dokazati, da odškodnine od storilca ne boste prejeli. Tak primer je, če storilec nima premoženja ali če bo več let ostal v zaporu, kjer ne bo delal.

Ali sem še vedno upravičen do odškodnine, če storilec kaznivega dejanja ni bil identificiran oziroma obsojen? Če da, s katerimi dokazi moram podpreti svojo zahtevo?

Do odškodnine ste upravičeni ne glede na to, ali je bil storilec identificiran oziroma obsojen. V takem primeru morate v postopku za dodelitev odškodnine dokazati, da je bil dogodek, zaradi katerega zahtevate odškodnino, kaznivo dejanje.

Ali je določen rok, v katerem moram uveljavljati odškodnino?

Opozoriti je treba, da je treba zahtevo za odškodnino vložiti v petih letih od datuma, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno. Zahteve, vložene po navedenem roku, ne bodo obravnavane.

Katere izgube in stroške zajema odškodnina?

Ali se odškodnina prizna na primer za:

(a) za žrtev kaznivega dejanja:

– materialno (neduševno) škodo:

stroški zdravljenja poškodbe (ambulantno in bolnišnično zdravljenje, okrevanje): **da**

dodatne potrebe ali stroški, ki izhajajo iz poškodbe (tj. pomoč in nega, začasno in trajno zdravljenje, daljša fizioterapija, prilagoditev stanovanja, posebni pripomočki itd.): **da**

trajna poškodba (npr. invalidnost in druge trajne omejitve)

izguba zaslužka v času zdravljenja in po njem (tudi izgubljeni dohodek in izguba sposobnosti ustvarjanja zaslužka ali zmanjšano preživljanje itd.): **da**

izguba priložnosti: **ne**

stroški sodnih postopkov v zvezi z dogodkom, ki je povzročil škodo (kot so stroški pravnih storitev, sodni stroški): **ne**

odškodnina za ukradeno ali poškodovano osebno lastnino: **ne**

drugo;

– duševno (moralno) škodo:

bolečine in trpljenje žrtve: **ne**

(b) za upravičence ali sorodnike žrtve:

– materialno (neduševno) škodo:

pogrebni stroški, stroški zdravljenja (npr. terapija za družinskega člana, ambulantno in bolnišnično zdravljenje, rehabilitacija): **da**

izguba preživljanja ali priložnosti: **da**

– **duševno (moralno) škodo:**

bolečine in trpljenje sorodnikov ali upravičencev/odškodnina za preživele družinske člane v primeru smrti žrtve: **ne**

Ali se odškodnina izplača z enkratnim plačilom ali v mesečnih obrokih?

Odškodnina se izplača z enkratnim plačilom. Izplača jo sodišče, ki je izdalo odločbo o dodelitvi odškodnine, in sicer v enem mesecu od datuma, ko navedena odločba postane pravnomočna.

Kako lahko moje ravnanje v zvezi s kaznivim dejanjem, moja kazenska evidenca ali nesodelovanje v odškodninskem postopku vplivajo na možnost prejete odškodnine in/ali njen znesek?

Odškodnina se sorazmerno zniža, če ste s svojim ravnanjem prispevali h kaznivemu dejanju.

Odškodnine ne prejmete, če ste bili udeleženec pri storitvi kaznivega dejanja ali če ste se strinjali, da boste prevzeli posledice kaznivega dejanja.

Kako lahko moje finančno stanje vpliva na možnost prejete odškodnine in/ali njen znesek?

Za priznanje odškodnine vaše finančno stanje ni pomembno. Pri obravnavi vašega zahtevka se predvsem presoja, ali lahko prejmete odškodnino od storilca, ustanove socialne pomoči ali na podlagi zavarovalne police. Odškodnina se dodeli, če sodišče ugotovi, da ne boste prejeli odškodnine iz nobenega od zgoraj navedenih virov.

Ali obstajajo druga merila, ki lahko vplivajo na možnost prejete odškodnine in/ali njen znesek?

Edini pogoj za dodelitev odškodnine je, da je ni mogoče prejeti od storilca, ustanove socialne pomoči ali na podlagi zavarovalne police.

Kako se odškodnina izračuna?

Dokazati boste morali stroške, ki so vam nastali v zvezi s kaznivim dejanjem. Če zahtevate odškodnino za izgubljeni zaslužek, morate predložiti listine, iz katerih izhaja, koliko ste zaslužili. Stroške, povezane z zdravljenjem in rehabilitacijo, ter pogrebne stroške je najbolje dokazati s predložitvijo računov. Če nimate računov, lahko zahtevate zaslišanje prič ali imenovanje izvedencev.

Če sodišče ugotovi, da v vašem primeru ni mogoče zagotovo dokazati, da ste upravičeni do zneska, ki ga zahtevate, vam lahko po proučitvi vseh okoliščin dodeli znesek, ki se mu zdi ustrezen.

Ali obstaja najnižji/najvišji znesek, ki se lahko dodeli?

Odškodnina ne more presegati 25 000 PLN oziroma 60 000 PLN, če je žrtev umrla. Najnižji znesek odškodnine ni določen.

Ali moram v obrazcu zahteve navesti znesek? Če da, ali dobim navodila za izračun zneska ali o drugih vidikih?

Da, zahtevani znesek morate navesti v obrazcu zahteve. Posebnih navodil ni, nekaj informacij pa je na voljo v oddelku „Kako se odškodnina izračuna?“.

Ali se odškodnina, ki jo za izgube prejmem iz drugih virov (na primer od delodajalca ali iz sheme zasebnega zavarovanja), odšteje od odškodnine, ki jo izplača organ/telo?

Če od storilca, ustanove socialne pomoči ali na podlagi zavarovalne police prejmete sredstva, namenjena kritju pogrebnih stroškov in izgubljenega zaslužka, ali druga sredstva za preživljanje (npr. preživnino) ali sredstva, namenjena kritju stroškov, povezanih z zdravljenjem ali rehabilitacijo, jih sodišče odšteje od vaše odškodnine.

Ali lahko dobim predujem odškodnine? Če da, pod katerimi pogoji?

Pred obravnavo zahteve lahko zaprosite za poseben znesek (zavarovanje) za kritje potrebnih stroškov, povezanih z zdravljenjem in rehabilitacijo, ali pogrebnih stroškov. Vlogo za to lahko vložite še pred vložitvijo zahteve za odškodnino ali skupaj z njo.

Ali lahko po sprejetju odločitve v glavni stvari dobim dopolnilno ali dodatno odškodnino (na primer zaradi spremembe okoliščin ali poslabšanja zdravstvenega stanja)?

Praviloma se odškodnina prizna enkrat.

Katera dokazila moram priložiti svoji zahtevi?

Zahtevi za odškodnino je treba priložiti: kopije prijave kaznivega dejanja, kopije odločb, izdanih v kazenskem postopku (npr. odločbe o zaustavitvi kazenskega postopka), kopije zdravniških potrdil ali mnenj izvedencev o škodi za zdravje, račune in druge listine, ki potrjujejo informacije iz zahteve. Če zahtevate odškodnino za smrt najbližjega sorodnika, je treba priložiti potrdilo o smrti navedene osebe in listine, iz katerih izhaja vaše razmerje s pokojnikom (npr. rojstni list ali potrdilo o sklenitvi zakonske zveze). Če je bil pokojnik vaš zunajzakonski partner, je treba priložiti izjavo, s katero pod kazensko odgovornostjo izjavljate, da sta živelata skupaj.

Ali je treba ob vložitvi zahteve in za njeno obravnavo plačati upravne ali druge pristojbine?

Kadar zahtevate odškodnino, ste v celoti oproščeni plačila sodnih stroškov. To pomeni, da nimate stroškov, povezanih s predložitvijo ali obravnavo zahtevka (npr. stroškov izdelave mnenj izvedencev).

Kateri organ odloča o zahtevah za odškodnino (v nacionalnih primerih)?

V nacionalnih primerih zahteve za odškodnino obravnava okrajno sodišče (*sąd rejonowy*), ki je pristojno glede na kraj vašega prebivališča. To je običajno okrajno sodišče v vašem kraju ali okrajno sodišče, ki vam je najbližje.

Kam moram poslati zahtevo (v nacionalnih primerih)?

V nacionalnih primerih se zahtevo pošlje na naslov sodišča, ki bo obravnavalo zadevo.

Ali moram biti navzoč v postopku in/ali pri odločanju o zahtevi?

O tem, ali morate biti navzoči na naroku, odloči sodišče, ki obravnava zahtevo. Ali se zahteva vaša navzočnost, vam sporoči, ko vas obvesti o datumu obravnave zahteve.

Kako dolgo (približno) traja, da od organa prejmem odločbo o odškodnini?

Za sprejetje odločitve o zahtevah za odškodnino rok ni določen. Trajanje odločanja je odvisno od zapletenosti zadeve, dokazov, ki jih mora izvesti organ za odločanje, in števila zadev, ki jih organ za odločanje takrat obravnava.

Kako lahko izpodbijam odločbo organa, če z njo nisem zadovoljen?

Če z odločbo sodišča niste zadovoljni, se lahko pritožite na okrajno sodišče (*sąd okręgowy*). Če vas pred sodiščem ne zastopa odvetnik, boste prejeli informacije o tem, kako vložiti pritožbo.

Kje lahko dobim potrebne obrazce in druge informacije o tem, kako uveljavljati odškodnino?

Državni tožilec, ki vodi predhodni postopek v zvezi s kaznivim dejanjem, zaradi katerega zahtevate odškodnino, vam bo dal potrebne informacije o odškodnini ter predlogo obrazca za vložitev zahtevka in vam pojasnil, kako ga izpolniti.

Ali obstaja posebna telefonska linija ali spletišče v ta namen?

Osnovne informacije o odškodnini so na voljo na spletišču [ministrstva za pravosodje](#), kjer najdete tudi predlogo obrazca za vložitev zahtevka.

Ali lahko dobim pravno pomoč (pomoč odvetnika) za pripravo zahteve?

Pravna pomoč se zagotovi osebam, ki dokažejo, da si odvetnika ne morejo privoščiti. Opomniti je treba, da vam bo pri uveljavljanju odškodnine lahko pomagal državni tožilec, ki vodi postopek v zvezi s kaznivim dejanjem, zaradi katerega zahtevate odškodnino.

Ali obstajajo organizacije za podporo žrtvam, ki mi lahko pomagajo pri uveljavljanju odškodnine?

Na Poljskem obstaja sklad za podporo žrtvam in pomoč po odpustu iz kazenskega zavoda (*Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej*), ki zbira sredstva, med drugim namenjena pomoči žrtvam kaznivih dejanj in njihovim najbližjim sorodnikom. Upravlja ga minister za pravosodje. Podpora je organizirana tako, da upravitelj sklada v odprtem razpisnem postopku izbere organizacije, ki so po njegovem mnenju oddale najboljše ponudbe, in jim dodeli namenske subvencije za ukrepe za žrtve kaznivih dejanj. Praviloma je v vsakem vojvodstvu vsaj en subjekt, ki zagotavlja podporo žrtvam kaznivih dejanj.

Sredstva se uporabijo za financiranje pravne, psihološke in materialne pomoči. Pravna pomoč lahko vključuje pomoč pri uveljavljanju odškodnine.

Če želite izkoristiti pomoč, se obrnite na nevladno organizacijo, ki je v ta namen prejela subvencijo ministra za pravosodje, pri čemer boste morali dokazati, da ste žrtev kaznivega dejanja. Seznam takih organizacij in njihovi kontaktni podatki so na voljo na spletišču [ministrstva za pravosodje](#), v oddelku obravnava dejavnosti / podpora žrtvam kaznivih dejanj / podpora žrtvam kaznivih dejanj in njihovim najbližjim sorodnikom – seznam subjektov in organizacij (kliknite na: *działalność / pomoc pokrzywdzonym przestępstwem / pomoc pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym – lista podmiotów i organizacji*).

Zadnja posodobitev: 11/03/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.